

Thy Genbrugsguider: Madaffald

Fra skræl til spire

Et affalds- og genbrugsforløb til indskoling og dagtilbud

Om forløbet

I denne del gennemfører børnene et enkelt eksperiment hjemme. De undersøger egne madrester, dokumenterer udviklingen over en uge og forbereder materialer til besøget på genbrugscentret.

Forløb	Fag	Kompetence område	Målformulering (Fælles Mål)
Fra skræl til spire			
	Natur/teknologi	Undersøgelse	Børnene undersøger, hvordan madrester nedbrydes og bliver til muld
	Natur/teknologi	Perspektivering	De lærer om naturens kredsløb og hvordan affald bliver til noget nyt
	Dansk	Fremstilling	De dokumenterer eksperimentet og fortæller med tegning og ord, hvad de har lært

FASE 1: HJEMME – MADPAKKE TIL MULD

Formål: At børnene undersøger, hvordan madrester nedbrydes til muld, og forbereder sig på besøget hos genbrugscentret ved at dokumentere deres egne eksperimenter.

Varighed: Ca. 60 minutter, plus et kort jordtjek på dag 1, dag 3 og dag 7. *se ugeplan

Materialer:

- Én plantekumme eller fire små potter
- Fire pinde til markering
- Fire rester fra madpakken (f.eks. rugbrød, æbleskrog, yoghurt låg, gulerodsstav)
- Én A3-plakat, farveblyanter og lim
- (Valgfrit) Telefon eller tablet til dokumentation

Aktivitet:

Trin 1: Sæt eksperimentet i gang

1. Grav fire fordybninger (ca. 10 cm dybe) i kumme eller potter. Marker hvert hul med en pind.
2. Nedgrav én madrest i hvert hul og dæk med jord (f.eks. rugbrød, æbleskrog, yoghurt låg, gulerodsstav)
3. Mål jordtemperaturen med fingrene eller et simpelt termometer, og noter som "Dag 0".

Trin 2: "Dag 0"-Plakat

1. Del plakaten i fire felter med titler, der passer til det, I har gravet ned: "Rugbrød", "Æbleskrog", "Yoghurt Låg", "Gulerodsstav".
2. Lim et foto eller tegn hver rest i sit felt.
 - a. Gør plads til dagene i eksperimentet under hver, så I kan tegne / skrive ved hvert tjek fx dag 1, 3, 7, 9 etc..
3. Bed børnene om at skrive eller diktere et kort gæt: Hvad forventer de, der sker med madresten i løbet af ugen?

FASE 2: UDE – Besøg på genbrugscentret

Hvis børnene ikke allerede har fået udleveret genanvendelige poser og drikkedunke, kan det ske i forbindelse med besøget.

Formål: I denne fase kommer børnene ud på genbrugscentret, så de kan se, hvordan madaffald sorteres, indsamles og læses videre mod biogasanlægget.

Varighed: Ca. 1.5 - 2 timer

Aktiviteter:**Velkomst og introduktion**

1. Rundvisning med formidler
2. Visning af omlastehallen
3. Snak om korrekt sortering og genanvendelse

*Det er vigtigt, at madaffaldet sorteres korrekt – ellers kan poserne ende forkert og ikke blive til gødning eller biogas. Se denne video fra [Affald.dk](http://www.affald.dk) om madaffaldets rejse <https://www.affald.dk/affald/madaffald>

* For hjælp til sortering se vores sorteringsguide: <http://www.thyforsyning.dk/sorteringsguide>

Kompost

- Kort oplæg om kompost, madspild og hvad man kan bruge madaffald til derhjemme, så der skabes mindre affald.

Potte-Workshop

- Børnene får hver en genbrugspotte
 - I formidlingslokalet står tuscher klar, så I kan dekorere potterne
-

FASE 3: HJEMME IGEN – Opgravning og såning

Formål: At børnene undersøger resultaterne af deres eksperiment og planter nyt liv i kompostjord.

Varighed: Ca. 60 minutter (plus daglig pasning af spiren)

Materialer:

- Bakke eller fad til opgravning
- Den dekorerede potte
- Pose med kompostjord
- Et radise- eller andet frø, der har kort spire tid.

Aktiviteter:

Opgravning (Dag 9) *se evt. ugeplan

1. **Grav op**
 - Tag en bakke frem og grav forsigtigt hver af de fire fordybninger op.
2. **Sammenlign**
 - Læg indholdet ud på bakken og sammenlign med "Dag 0"-tegningerne på plakaten.
3. **Tal om resultatet**
 - Snak om: Hvilke rester er helt forsvundet? Hvilke er delvist omsat? Hvorfor tror I, det er sådan?

Såning

1. **Fyld potten**
 - Hæld kompostjord i den dekorerede potte fra genbrugscentret (hvis I ikke selv har en kompost, kan I købe noget pottemuld).
2. **Plant frøet**
 - Et radise- eller andet frø, der har kort spire tid i jorden.

3. Pas og følg

- Stil potten et lyst sted og vand let hver dag. Børnene kan notere, når spiren dukker op.

Ekstra aktiviteter og forslag

- **Rappeskralde** – læs historien om affald og genbrug som fælles oplæsning.
 - <https://www.rappeskralde.dk/>
 - **Affalds-vendespil** klip kortene ud og øv match af affaldstype og korrekt fraktion.
-